گزارش تابلو

جدول معاملات روز گذشته بورس و اوراق بهادار تهران

نام شرکت	قیمت	تغییرقیمت
قند هکمتان	۳,۳۷۰	۶۶
کالسیمین	۳۴,۹۴۸	۶۸۵
فرآوری موادمعدنی ایران	۴۴,۲۱۹	۸۶۶
حمل و نقل پتروشیمی	۹,۹۴۸	۱۹۵
صنایع کاغذسازی کاوه	۳,۳۲۳	۶۵
بازرسی فنی وکنترل خوردگی تکین کو	۷,۸۱۴	۱۵۳
سرمایه گذاری توسعه معادن وفلزات (هلدینگ)	۳,۱۸۵	۶۲
صنایع آذرآب	۱,۱۷۸	۲۳
معدنی املاح ایران	۷,۱۸۸	۱۴۰
معدنی دماوند	۲,۴۰۵	۴۷
صنایع جوشکاب یزد	۹,۰۵۲	۱۷۷
ملی سرب و روی ایران	۵,۸۹۷	۱۱۵
تراکتورسازی ایران	۵,۵۲۱	۱۰۷
فرآورده های تزریقی ایران	۲,۸۹۳	۵۶
باما	۳۲,۸۹۷	۶۳۰
ماشین آلات صنعتی تراکتورسازی ایران	۳,۷۷۴	۷۲
کمک فنر ایندامین	۲,۲۶۷	۴۳
گروه صنعتی قطعات اتومبیل ایران	۳,۰۶۵	۵۸
گلتاش	۲,۷۶۰	۴۸
شیرپاستوریزه پگاه اصفهان	۵,۹۵۷	۱۰۳
بهنوش ایران	۱۱,۶۰۲	۱۶۸
دارویی رازک	۱۲,۱۹۰	۱۶۷
تولید تجهیزات سنگین هپکو	۱,۴۴۱	۱۹
قند شیرین خراسان	۲,۱۵۶	۲۸
تولید محور خودرو	۹۳۱	۱۲
قند اصفهان	۱۶,۷۹۷	۱۹۶
درخشان تهران	۱,۱۳۷	۱۳
لابراتوار داروسازی دکتر عبیدی	۴,۱۹۰	۴۳
معادن منگنز ایران	۵,۹۸۴	۶۱
پاکسان	۲,۳۷۵	۲۳
ایران ارقام	۴,۹۵۰	۴۶
موتوژن	۱,۳۲۲	۱۲
سایپاآذین	۱,۵۶۱	۱۱
پتروشیمی اراک	۱۰,۳۹۵	۷۰
نورد قطعات فولادی	۱,۴۶۷	۸
فرآورده های غذایی و قند پیرانشهر	۴,۱۱۰	۱۶
معدنی و صنعتی چادرملو	۸,۶۳۲	۳۳
ریخته گری تراکتورسازی ایران	۱,۳۶۵	۵
قند ثابت خراسان	۲,۸۰۱	۱۰
حق تقدم عمران وتوسعه فارس	۱,۱۵۶	۴
مهرکام پارس	۱,۲۱۸	۴
تولیدمواداولیه داروپخش	۲۸,۲۳۱	۹۱
سیمان فارس و خوزستان	۳,۳۶۹	۱۰
کاشی پارس	۱,۲۳۰	۳
فرآورده های نسوز آذر	۱,۶۹۶	۴
پتروشیمی اصفهان	۶,۷۷۱	۱۲
ایران خودرو	۲,۷۶۶	۵
بین المللی محصولات پارس	۱۳,۷۸۳	۲۴
پتروشیمی خارک	۱۲,۲۴۸	۱۹
کارخانجات مخابراتی ایران	۷,۷۷۸	۱۲
داروسازی جابرابن حیان	۱۳,۰۱۰	۲۰
سرمایه گذاری توسعه شهری توس گستر	۳,۰۷۶	۴
مجتمع های توریستی ورفاهی آباد	۱,۵۵۷	۲
داروسازی تهران دارو	۱۰,۰۷۷	۹
آذریت	۸,۵۴۷	۷
بانک اقتصادنوین	۱,۳۷۲	۱
افست	۷,۱۳۲	۴
داروسازی اسوه	۹,۷۳۱	۵
کیمیدارو	۴,۳۲۱	۲
نوسازی وساختمان تهران	۲,۰۱۸	۱
صنعتی بهشهر	۲,۶۵۷	۱
سرمایه گذاری مسکن	۲,۳۶۱	۱
شیرپاستوریزه پگاه آذربایجان غربی	۸,۵۸۱	-۱
شاهد	۳,۵۵۶	-۱
داروسازی کوثر	۳,۶۴۷	-۱
سیمان شرق	۳,۹۶۷	-۱
شیمی داروئی داروپخش	۳,۵۷۱	-۱
سرمایه گذاری بانک ملی ایران (هلدینگ)	۲,۴۷۲	-۱
مارگارین	۱,۹۲۰	-۱
سرمایه گذاری صندوق بازنشستگی کشوری	۱,۷۶۹	-۱
سرمایه گذاری صنعت و معدن	۱,۴۵۵	-۱
گروه بهمن	۱,۲۸۴	-۱
نفت بهران	۱۴,۰۶۶	-۱۲
بانک کارآفرین	۲,۰۰۲	-۲
سرمایه گذاری سپه	۱,۰۰۰	-۱
کاشی حافظ	۲,۹۹۰	-۳
سرمایه گذاری بوعلی	۹۱۸	-۱
سیمان هگمتان	۷,۰۴۳	-۸
کارتن ایران	۵,۶۴۹	-۷
صنایع مخابراتی راه دورایران	۷۹۱	-۱
سیمان سپاهان	۵,۰۹۸	-۷
خدمات انفورماتیک	۹,۸۹۶	-۱۵
قندنقش جهان	۳,۰۳۶	-۵
نیروکلر	۱,۸۰۵	-۴
پتروشیمی آبادان	۱۲,۰۹۷	-۲۸
خدمات دریایی تایدواتر خاورمیان	۶,۱۴۴	-۱۴
توسعه صنایع بهشهر(هلدینگ)	۱,۲۲۴	-۳
گروه صنعتی سپاهان	۲,۸۰۱	-۷
صنایع گالوانیزه فجرسپاهان	۱,۱۳۹	-۳
سرمایه گذاری ساختمان ایران (هلدینگ)	۱,۸۹۸	-۵
تولید سموم علف کش	۱۰,۴۸۷	-۲۹
موتورسازان تراکتورسازی ایران	۳,۰۳۳	-۹
گازلوله	۱,۸۷۴	-۶
سایپا شیشه	۱,۳۴۳	-۵
ساختمان اصفهان	۱,۸۳۳	-۷
زامیاد	۳,۴۲۹	-۱۳
سرمایه گذاری رنا(هلدینگ)	۲,۱۳۲	-۱۰
لیزینگ خودروغدیر	۹۸۸	-۵
نیرو محرکه	۱,۵۵۷	-۸
سرمایه گذاری صنعت نفت (هلدینگ)	۱,۴۶۸	-۸
حمل و نقل توکا	۲,۳۱۹	-۱۳
سرمایه گذاری نیرو	۹۵۶	-۶
حق تقدم بانک اقتصادنوین	۳۱۱	-۲
پتروشیمی شیراز	۹۱۴	-۶
آهنگری تراکتورسازی ایران	۳,۸۷۶	-۲۶
فنرسازی خاور	۹۵۷	-۷
کربن ایران	۱,۶۲۱	-۱۳
نفت پارس	۱۳,۳۲۲	-۱۲۰
سرمایه گذاری توسعه صنعتی ایران	۷۰۵	-۷
بانک پارسیان	۱,۲۰۶	-۱۲
پارس دارو	۹,۴۲۷	-۱۰۸
سرمایه گذاری پتروشیمی (هلدینگ)	۱,۵۰۶	-۱۸
سرمایه گذاری توکافولاد(هلدینگ)	۵,۳۷۴	-۶۹
سخت آژند	۱,۱۷۱	-۱۶
ایران دارو	۹,۳۷۳	-۱۲۸
لوله وماشین سازی ایران	۱,۴۴۹	-۲۱
سنگ آهن گل گهر	۱۸,۷۵۷	-۲۸۹
کمباین سازی ایران	۴,۱۰۵	-۶۶
سرمایه گذاری البرز(هلدینگ)	۱,۵۹۱	-۲۶
تامین ماسه ریخته گری	۱۲,۲۱۰	-۲۱۸
فولاد کاویان	۲,۱۸۰	-۳۹
دارویی لقمان	۴,۵۸۲	-۸۳
داروسازی سبحان	۳,۵۶۳	-۶۶
کارخانه فارسیت درود	۱,۱۶۶	-۲۳
پارس خودرو	۱,۸۱۵	-۳۶
شهد ایران	۱,۵۵۳	-۳۱
خوراک دام پارس	۶,۰۲۵	-۱۲۱
پتروشیمی فارابی	۶,۴۸۸	-۱۳۲
سیمان تهران	۶,۷۷۶	-۱۳۸
حق تقدم سیمان شمال	۱۰,۸۱۹	-۱۹۱۷۸

تاثیر کاهش نرخ سود تسهیلات بر تجهیز منابع بانکی

تحلیل

سید داوود زارع اسکندری*: تغییر نرخ‌های سود بانکی با توجه به اینکه سیستم بانکی پایه و اساس سیستم مالی کشور است، می‌تواند تاثیرات گسترده‌ای در سایر متغیرهای اقتصاد کلان کشور داشته باشد، چرا که نظام بانکی کشور به عنوان تامین کننده بخش عمده منابع مالی مورد نیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی مطرح است و قیمت‌گذاری نادرست این منابع می‌تواند به عدم تخصیص بهینه منابع مالی بینجامد. شورای پول و اعتبار در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۰ با کاهش دودرصدی نرخ سود تسهیلات بانکی در سال ۱۳۸۵ و کاهش آن در سال‌های آتی موافقت کرد و به تبع آن نرخ سود تسهیلات از ۱۶ درصد به رقم ۱۴ درصد کاهش یافت، ضمناً این شورا با کاهش سود سپرده‌ها به میزان دو درصد به طور متوسط در سال ۱۳۸۵ نیز موافقت کرد و سقف نرخ سود سپرده‌های بلندمدت را از ۱۷ به ۱۶ درصد کاهش داد. مصوبه فوق بر ساختار درآمدی و هزینه‌ای بانک‌ها تاثیر بسزایی دارد و علاوه بر اینکه صف متقاضیان تسهیلات را افزایش خواهد داد به‌دلیل کاهش نرخ‌های سود سپرده‌ها انتظار می‌رود حجم سپرده‌های بانک‌ها را کاهش دهد که این مسئله منجر به عدم تعادل در عرضه و تقاضای پول خواهد شد.

تغییر نرخ‌های سود بانکی به لحاظ پایه بانکی بودن سیستم مالی کشور می‌تواند تاثیرات گسترده‌ای در سایر متغیرهای اقتصاد کلان داشته باشد، چراکه نظام بانکی کشور به‌عنوان تأمین‌کننده بخش عمده منابع مورد نیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی کشور مطرح است و قیمت‌گذاری ناصحیح منابع می‌تواند به تخصیص نابهینه این منابع بینجامد.

۱- تاثیرات کاهش نرخ‌های سود بانکی بر اقتصاد کشور

۱-۲- تاثیر بر روی نرخ تورم

تورم در کشورهای مختلف می‌تواند تابعی از عوامل گوناگون باشد، در یک تقسیم‌بندی کلی می‌توان علل تورم را به دو دسته تقسیم کرد:

■ تورم ناشی از فشار هزینه‌های تولیدی
■ تورم ناشی از فشار تقاضا

در تورم ناشی از فشار هزینه‌های تولیدی بر اثر افزایش قیمت نهاده‌های تولیدی، قیمت تمام شده کالاها و خدمات افزایش یافته و تولیدکنندگان به منظور بقا در صنعت، قیمت فروش کالاها و خدمات را افزایش داده و از این رو قیمت‌ها افزایش می‌یابد. در تورم ناشی از فشار تقاضا، عدم تناسب عرضه و تقاضای کالاها و خدمات در اقتصاد یک کشور و مازاد تقاضای مصرف‌کنندگان نسبت به عرضه تولیدکنندگان، قیمت‌های تعادلی کالاها و خدمات را افزایش می‌دهد. البته اگر چه در یک اقتصاد به طور مطلق نمی‌توان تورم را ناشی از بروز یکی از دو عامل بالا اطلاق کرد و منکر نقش دیگری شد، لیکن تاثیر غالب یکی از این عوامل در افزایش نرخ تورم کاملاً پذیرفتنی است. در ایران تصور می‌شود که تورم از نوع دوم بوده و بیشتر ناشی از فزونی تقاضای کل نسبت به عرضه کل کالاها و خدمات است. برای کنترل اینگونه تورم‌ها توصیه می‌شود که تقاضای کل کاهش یابد. اصلی‌ترین ابزارهای کنترل تقاضای کل استفاده از سیاست‌های انقباضی پولی است. به منظور اجرای سیاست انقباضی پولی باید نرخ‌های بهره بانکی افزایش یابد تا از یکسو تقاضا برای پول و اعتبار کاهش یابد و از سوی دیگر انگیزه‌های پس‌انداز تشویق و تقویت شود، اما کاهش نرخ سود سپرده‌ها برای فعالیت در بازارهای موازی (همچون بازار سهام، مستغلات، طلا و . . .) استفاده می‌نمایند و یا منابع خود را برای اخذ سود بیشتر در بازارهای غیر متشکل پولی به کار می‌گیرند. نتیجه چنین روندی رشد حباب گونه بازار سهام، طلا، مستغلات و . . . و نهایتاً ایجاد فشارهای ناشی از تورم است. همچنین این تغییر در ترکیب سپرده‌ها می‌تواند موجب افزایش نقدینگی شود که به نوبه خود تورم را تشدید می‌کند.

۲-۲- تاثیر کاهش نرخ سود بانکی بر ایجاد رانت‌های اقتصادی و تخصیص ناکارای منابع

کاهش نرخ‌های سود بانکی موجب افزایش شکاف بین نرخ‌های سود در بازارهای رسمی و بازارهای غیررسمی پول شده و رانت‌های اقتصادی را افزایش خواهد داد. در این وضعیت کارآفرینان واقعی کنار زده می‌شوند و رانت‌جویان به میدان می‌آیند. منابع پولی را کسانی در اختیار می‌گیرند که به انحای مختلف دسترسی به منابع پولی بانک‌ها دارند و انگیزه‌های کسب سود مانع از تخصیص بهینه منابع به بخش‌های تولیدی خواهد شد.

۳-۲- تاثیر کاهش نرخ‌های سود بانکی بر افزایش حجم منابع سرگردان و خروج سرمایه از کشور

از آنجایی که هزینه‌های اداری و پرسنلی بانک‌ها به منظور جبران کاهش درآمدهای ناشی از کاهش نرخ سود تسهیلات در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نبوده و بانک برای بقا و حیات ناگزیر باید نرخ‌های سود پرداختی به سپرده‌ها را کاهش دهد، از این رو کاهش نرخ‌های سود بانکی انگیزه‌های پس‌انداز در بانک‌ها را کاهش داده و حجم قابل توجهی از منابع بانک‌ها را به سمت بازارهای دیگر از جمله ارز، بورس و اوراق بهادار، خرید و فروش اتومبیل و مسکن و . . . سوق خواهد داد و احتمالاً موجب بروز عدم تعادل در این بازارها خواهد شد. از سویی عدم پرداخت سود مناسب به صاحبان سرمایه و عدم وجود فرصت‌های مناسب سرمایه‌گذاری در داخل کشور انگیزه‌های خروج سرمایه از کشور را افزایش خواهد داد.

۲- آثار کاهش نرخ سود تسهیلات بر درآمد بانک‌ها

کاهش در نرخ سود تسهیلات به‌دلیل کاهش در سودهای دریافتی از تسهیلات باعث کاهش حاشیه سود بانک‌ها می‌شود که این مسئله ساختار درآمدی و هزینه‌ای بانک‌ها را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. به تبع این موارد، بانک‌ها برای جبران کاهش حاشیه سود و حفظ آن در حالت قبلی دو راه پیش‌روی دارند:

۱- کاهش هزینه‌های غیرعملیاتی ۲- کاهش هزینه‌های عملیاتی

بانک‌ها به منظور کاهش در هزینه‌های عملیاتی باید اهداف خود را در جمع‌آوری منابع و سپرده‌های ارزان‌قیمت و پایدار بنا کنند. سپرده‌های قرض‌الحسنه، جاری، کوتاه‌مدت و ضمانت‌نامه‌ها در این گروه از سپرده‌ها قرار می‌گیرند. از سوی دیگر شورای پول و اعتبار نیز به منظور کاهش هزینه‌های عملیاتی بانک‌ها همانگونه که در قسمت قبل ذکر شد سود سپرده‌های بانک‌ها را همزمان با کاهش سود تسهیلات کاهش داد.

این مسئله البته به نوبه خود می‌تواند باعث خروج سپرده‌های مردم از بانک‌ها و حرکت آن به سمت بازارهای متشکل و غیرمتشکل پولی و مالی که بازدهی بیشتری به سرمایه‌های سرگردان می‌پردازند شود. در ادامه اثرات این مصوبه را در یک بانک نمونه (بانک تجارت) به عنوان نماینده سیستم بانکی بررسی می‌کنیم. مهمترین تاثیرات این مصوبه به شرح زیر است:

۱-۳ تاثیر کاهش نرخ سود بر نرخ درآمد عملیاتی

سود تسهیلات بانک‌های دولتی در سال ۱۳۸۴ در کلیه بخش‌ها (به جز موارد اندکی) یکسان و معادل ۱۶ درصد اعلام شد و بیش از ۹۰ درصد از تسهیلات بانک با نرخ ۱۶ درصد پرداخت شد. به طوری که متوسط نرخ درآمد عملیاتی بانک به حدود ۱۵/۳ درصد رسید. با کاهش دو درصدی نرخ‌های سود تسهیلات و با فرض ثبات نسبت تسهیلات قرض‌الحسنه، مسکن کارکنان و تسهیلات بخش بازرگانی در سال ۸۵ و با در نظر گرفتن نرخ سود ۱۶ درصد برای بخش بازرگانی، متوسط نرخ درآمد عملیاتی بانک در این سال به ۱۳/۴ درصد کاهش خواهد یافت. یعنی نرخ درآمد عملیاتی بانک حدود ۱/۹ درصد کاهش خواهد یافت.

۲-۳- تاثیر کاهش نرخ سود بر درآمد ناشی از تسهیلات

با اعمال کاهش نرخ دودرصدی در نرخ سود تسهیلات، درآمد عملیاتی بانک‌ها نیز در سال جاری کاهش خواهد یافت به طور مثال کاهش درآمد ناشی از تسهیلات در بانک تجارت به صورت ذیل است:

با توجه به اینکه متوسط رشد سپرده‌های بانک طی ۵ سال گذشته معادل با ۲۰ درصد است، لذا با فرض تحقق این رشد در سال ۱۳۸۵، مانده سپرده‌ها در این سال معادل با ۱۰۲۴۶۷ میلیارد ریال پیش‌بینی می‌شود. به عبارت دیگر در مقایسه با سال ۱۳۸۴ بیش از ۷۳۲/۱۷ میلیارد ریال جذب سپرده در سال ۱۳۸۵ صورت می‌گیرد که با در نظر گرفتن اینکه بیش از ۸۰ درصد آن را می‌توان تسهیلات داد لذا در مجموع کل سقف تسهیلاتی بانک از محل رشد سپرده‌ها معادل با ۱۸۵/۱۴ میلیارد ریال خواهد شد. از سوی دیگر با توجه به اینکه تقریباً معادل یک سوم از مانده تسهیلات اعطایی بانک هرساله وصول می‌شود، لذا میزان وصول بانک از محل تسهیلات گذشته در سال ۱۳۸۵ حدود ۲۵۴/۲۳ میلیارد ریال برآورد می‌شود. بر این اساس تقریباً کل تسهیلات اعطایی جدید در این سال معادل با ۴۹۳/۳۷ میلیارد ریال (۲۵۴/۲۳ + ۱۸۵/۱۴) برآورد می‌شود. با توجه به اینکه این میزان را می‌توان تقریباً حداقل تسهیلات اعطایی جدید بانک در سال ۱۳۸۵ در نظر گرفت، لذا حداقل میزان کاهش درآمد بانک از محل تسهیلات جدید معادل ۳۵۶/۱۸ میلیارد ریال برآورد می‌شود.

۳-۳ تاثیر کاهش نرخ سود در حاشیه سود بانکی

یکی از مهمترین تاثیرات کاهش نرخ سود تسهیلات در کاهش حاشیه سود بانک‌ها خواهد بود. طبق تعریف، حاشیه سود عبارت است از تفاوت میان سود دریافتی بابت تسهیلات و سود پرداختی به سپرده‌های بانکی. به عنوان نمونه حاشیه سود در بانک تجارت از سال ۱۳۸۲ به بعد رو به کاهش گذاشته است. با کاهش نرخ سود تسهیلات در سال ۱۳۸۵ و سال‌های آتی، حاشیه سود بانک نیز کاهش خواهد یافت و بانک‌ها به ناچار باید به دنبال تمهیداتی جهت حفظ حاشیه سود خود باشند که مهمترین آن کاهش هزینه‌های عملیاتی (هزینه پول) است.

۳- اثرپذیری نرخ سود سپرده‌ها از کاهش نرخ سود تسهیلات

مهمترین اثر کاهش نرخ سود تسهیلات، کاهش حاشیه سود بانک‌ها است. از آنجایی که بیشترین حجم هزینه‌های بانک را هزینه‌های عملیاتی تشکیل می‌دهند (۵۳درصد) بنابراین اساسی‌ترین اقدام بانک برای جبران کاهش حاشیه سود و افزایش نسبت سودآوری در بانک، کاهش این نوع هزینه‌هاست. البته مصوبه شورای پول و اعتبار در خصوص کاهش سود سپرده‌ها بانک‌ها را ملزم به این کاهش کرده است و این مسئله با توجه به نرخ بالاتر سود سپرده‌ها در بانک‌های خصوصی و بازدهی بیشتر سرمایه در بازارهای غیرمتشکل پولی سبب فرار سپرده‌ها به سمت بازارهای غیرمتشکل پولی و بانک‌های خصوصی می‌شود. بنابراین بانک‌ها می‌توانند به دنبال اتخاذ تدابیر و راهکارهای ویژه برای جذب ترکیب بهینه از سپرده‌ها با استفاده از دو متغیر ثبات سپرده‌ها و هزینه سپرده‌ها باشند تا ضمن کاهش هزینه‌های عملیاتی بانک، سپرده‌های خود را نیز در حد مطلوبی حفظ نمایند. اما مصوبه فعلی نسبت به مصوبات سال‌های قبل از یک ویژگی بارز برخوردار است و یک گام رو به جلو به سمت آزادی بانک‌ها محسوب می‌شود. در سال‌های گذشته نرخ‌های ابلاغی برای سود سپرده‌ها ثابت بوده و بانک‌ها ملزم بودند نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت ۵ساله را با نرخ ابلاغی پرداخت نمایند (مثلاً ۷درصد برای کوتاه‌مدت و ۱۷ درصد برای بلندمدت ۵ساله) و فقط می‌توانستند نرخ سایر سپرده‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت ویژه را در این محدوده انتخاب کنند. در حالی که در مصوبه اخیر بانک‌ها آزادند که نرخ‌های پرداختی به سپرده‌گذاران خود را در محدوده تعیین شده و بدون اعمال هیچ محدودیت دیگری به سپرده‌گذاران پرداخت کنند. این امر مزیتی برای بانک‌ها ایجاد می‌کند و بانک‌ها می‌توانند نرخ سود سپرده‌های خود را در این محدوده به نحوی تغییر دهند که جذابیت بیشتری برای سپرده‌گذاران داشته باشد. به طور مثال می‌توانند نرخ سود کوتاه‌مدت را ۸درصد تعیین کنند و یا سود سپرده‌های دو یا سه‌ساله را بیشتر از سود سپرده‌های پنج‌ساله در نظر بگیرند.

بخش اول

* مدیرعامل بانک تجارت

شاخص مالی همچنان در سرازیری

شاخص‌های اصلی	واحد	تغییرات
شاخص کل	۹۱۵۳/۸	-۱/۹
شاخص کل تالار اصلی	۸۹۱۷/۳	-۳/۸
شاخص کل تالار فرعی	۹۲۷۹/۵	۴/۵
شاخص بازده نقدی	۵۰۵۳/۷	۰
شاخص بازده نقدی و قیمت	۲۷۹۸۴/۶	-۵/۸
شاخص صنعت	۷۲۹۴/۵	۰/۱
۵۰ شرکت فعال - میانگین ساده	۱۸۳۸۸	۷۹/۸
۵۰ شرکت فعال - میانگین موزون	۶۶۵/۷	۰

شرق: در معاملات روز دوشنبه بورس اوراق بهادار شاخص کل ۱/۹ واحد کاهش یافت و به ۹ هزار و ۱۵۳ واحد رسید. شاخص مالی نیز با تداوم روند کاهش خود با ۴۳ واحد کاهش به ۱۷ هزار و ۶۴۰ واحد رسید. شاخص میانگین ساده ۵۰ شرکت نیز در پایان معاملات ۱۸ هزار و ۳۸۸ واحد بود که نسبت به روز یکشنبه ۷۹ واحد افزایش نشان می‌دهد. در معاملات روز دوشنبه سهام شرکت‌های فرآوری مواد معدنی ایران، کالسیمین، قند هگمتان و صنایع کاغذسازی کاوه بیشترین میزان افزایش قیمت و سهام شرکت‌های سیمان تهران، پتروشیمی فارابی، خوراک دام پارس و حق تقدم سیمان شمال بیشترین میزان کاهش قیمت را داشتند. بیشترین تقاضای خرید نیز مربوط به سهام کالسیمین، سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، ملی سرب و روی ایران و بیشترین تقاضای فروش نیز مربوط به سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری بانک ملی ایران، سرمایه‌گذاری بهمن و سرمایه‌گذاری غدیر بود.

■ **رکورد در بورس فلزات تهران**

در روز دوشنبه مورخ ۱۳۸۵/۵/۱۶ در بورس فلزات تهران، جمعاً ۱۵۴ هزار و ۳۸۰ تن انواع فولاد و آلومینیوم به ارزش ۸۸۳ میلیارد و ۸۵۷ میلیون و ۵۴۰ هزار ریال دادوستد شد. با توجه به اینکه بالاترین رقم معاملات روزانه در بورس پیش از این در ماه گذشته حدود ۷۸۳ میلیارد ریال ثبت شده بود، لذا میزان معاملات روز دوشنبه حاکی از ثبت یک رکورد جدید در آمار معاملات روزانه بورس از زمان راه‌اندازی تاکنون است. براساس این گزارش تالار بورس فلزات تهران در روز دوشنبه شاهد جمعاً ۱۶۶هزار و ۶۸۰ تن عرضه و در مقابل ۱۶۹ هزار و ۳۸۰ تن تقاضا برای محصولات فوق‌الذکر بود. این گزارش حاکی است، در روز دوشنبه در گروه فولاد، در ۱۱ رینگ معاملاتی جداگانه مقدار ۱۵۴ هزار و ۱۸۰ تن انواع محصولات فولادی به ارزش ۸۷۸ میلیارد و ۷۱۷ میلیون و ۵۴۰ هزار ریال به صورت سلف و نقدی معامله شد که از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۹۹/۸۷ و ۹۹/۴۲ درصد از کل بازار را به خود اختصاص داد. در گروه محصولات آلومینیومی نیز در یک رینگ معاملاتی جداگانه ۲۰۰ تن انواع آلومینیوم به ارزش ۵ میلیارد و ۱۴۰ میلیون ریال به صورت نقدی داد و ستد شد که از نظر وزن و ارزش به ترتیب ۰/۱۳ و ۰/۵۸ درصد از کل بازار را به خود اختصاص داد. براساس این گزارش در روز دوشنبه در گروه محصولات مس و روی هیچگونه عرضه‌ای صورت نگرفت.

■ **بورس کشاورزی**

بورس کالای کشاورزی روز دوشنبه ۱۶ مرداد، شاهد عرضه ۴ هزار و ۸۸۰ تن کالا شامل جو، کنجاله و ذرت بود که با معامله ۱۹۰ تن آن ارزش معاملات بورس کالای کشاورزی به ۳۴۱ میلیون و ۸۰۰ هزار ریال رسید. کارگزاران بورس کالای کشاورزی در گروه ذرت روز دوشنبه، ۳ هزار و ۹۶۰ تن ذرت دانه‌ای برزیل، کانادا و چین در تالار عرضه کردند که ۱۷۰ تن آن شامل ۸۰ تن ذرت چین، ۷۰ تن ذرت کانادا و ۲۰ تن ذرت برزیل به ارزش ۲۹۸ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال به فروش رفت.

بورس

رعایت حاکمیت شرکتی

ابوالفضل متین: انتقادات کانون سهامداران حقیقی به اساسنامه شرکت بورس قبلاً رسماً به سازمان بورس اعلام شده است و بعضی تغییرات هم در آخرین اساسنامه اعمال شد اما به بعضی از این پیشنهادات نیز توجه نشده است. به عنوان مثال به بحث سرمایه شرکت و ترکیب سهامداری ۴۰-۴۰-۲۰ درصد شرکت بورس که البته مسئولان سازمان معتقدند هر دو این مطالب مربوط به شورای بورس است و بایستی این مسئله به شورا منتقل شود و این درخواست از آنجا پیگیری شود. اگر مصوبه شورای بورس هم در این مورد وجود داشته باشد، به نظر می‌رسد این مصوبه مربوط به قبل از ابلاغیه بند ج اصل ۴۴ توسط مقام معظم رهبری باشد و با توجه به فرمان مقام معظم رهبری مبنی بر قیمت‌گذاری و واگذاری صدر بند ج اصل ۴۴ از طریق بورس و پیش‌بینی رشد ارزش بازار به بالای ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار میلیارد تومان توسط کارشناسان، بهتر این است که مقدمات این واگذاری هم در بورس ایجاد شود و شرکت بورس را بزرگتر و با ظرفیت بیشتر ببینیم. واقعاً اگر قرار است طبق سند چشم‌انداز ۲۰ ساله طی چند سال آینده قدرت اول اقتصادی منطقه باشیم، یکی از مصادیق و نشانه‌های توان اقتصادی بالا، بورس بزرگ و کارا و ورود شرکت‌های عظیم اقتصادی کشور در آن است، پس چرا شرکت بورس را کوچک بنا می‌کنیم. باید توجه داشته باشیم که برای توسعه همین بورس قبل از مطرح شدن واگذاری‌های بند «ج» و گسترش بورس، در حدود ۱۲۰ میلیارد تومان برای توسعه بورس کشور، ذخیره گسترش بورس از معاملات حقیقی‌ها و حقوقی‌ها گرفته و می‌گیریم و الان این نقدینگی موجود است، یا این نقدینگی را نباید می‌گرفتیم و یا با توجه به امکانات موجود، شرکت بورس را داریم با سرمایه کوچک بنا می‌کنیم. در جراید نیز نگرانی کارشناسان بانک جهانی از ورود ۲۰ میلیون سهامدار حقیقی به واسطه حجم بالای خصوصی‌سازی مطرح شد، آیا با این مقدار سرمایه می‌توان مدیریت مناسب در شرکت بورس داشته و مواجهه درستی با این استقبال و ورود این تعداد سهامدار حقیقی و حقوقی را داشته باشیم؟ اگر طرح توجیهی شرکت بورس (businessplane) چه از طرف سازمان و چه از طریق هیات موسس اعلام شود، شاید راهگشا باشد. به هر حال به نظر می‌رسد شورای بورس نسبت به این موضوع توجه مجدد کند. نکات دیگری نیز در مورد اساسنامه شرکت بورس مطرح است که عمده آن تطابق اساسنامه با قانون تجارت و آیین‌نامه‌های حاکمیت شرکتی در یک شرکت سهامی عام است. هر چند در قانون تجارت برای تعیین درصد مشارکت مردم در شرکت سهامی عام راه باز است ولی این به این معنا نیست که ما صرفاً بخواهیم نام شرکت سهامی عام را داشته باشیم و درصد کمی از این شرکت را پذیره‌نویسی کنیم. به نظر می‌رسد اساسنامه شرکت بورس در میانه این تفکر که باید به صورت شرکتی اداره شود و یا تحت کنترل اداره شود، مردد است و نوع نگارش اساسنامه نتوانسته است اعمال حاکمیت شرکتی شرکت بورس و اختیارات مجامع و هیات‌مدیره و سهامداران را با اختیارات سازمان بورس به روشنی بیان کند و نگرانی خارج شدن کنترل شرکت بورس از سازمان به نحو روشنی هویدا است. نکته مهم دیگری که به عنوان یک گلایه می‌توان مطرح کرد این است که در یکی از بندهای اساسنامه، وکالت هر سهامدار حقیقی و یا حقوقی به یک نفر محدود شده است. واضح است با این بند سعی شده است که از هرگونه امکان جمع‌آوری آرا و ائتلاف در آرا جلوگیری شود ولی عملاً مکانیسم پیشنهادی باعث می‌شود که فضای اعمال رای ۲۰ درصد سهامدار حقیقی و یا حقوقی که در پذیره‌نویسی سهم شرکت بورس را تهیه کرده‌اند، از بین برود. یعنی این ۶ هزار نفر سهامدار شرکت بورس باید در مجمع حضور داشته باشند و یا حداقل نصف آنها باید در مجمع حضور داشته باشند تا بتوانند اعمال رای نمایند، که معمولاً امکان ندارد، ولی ۲۰۰ سهامدار دیگر که ۸۰ درصد شرکت را در اختیار دارند با حضور خودشان و یا حداقل نصف آنها اعمال رای می‌نمایند. اگر در آیین‌نامه حاکمیت شرکتی سعی شده به سهامدار جزء امکان حضور در هیات رئیسه مجامع و حتی هیات‌مدیره را می‌دهد، بهتر بود که سازمان در مورد این گروه از سهامداران مکانیسم دیگری طراحی می‌کرد که فضای بیشتری برای مشارکت و اعمال حق رای این گروه وجود می‌داشت که متاسفانه نشده است و گروه‌های دیگر سهامداران شرکت بورس از خلاء موجود استفاده خواهند کرد و عملاً سهامدار جزء از حضور در تصمیم‌سازی شرکت بورس محروم شده است. نکته دیگر در مورد اعضای هیات‌مدیره این شرکت است که متاسفانه ۷ نفر غیرموظف است. آیا شرکت بورس با این همه گستردگی را می‌توان با ۷ نفر هیات مدیره غیرموظف اداره کرد؟ چرا باید غیرموظف باشند؟ هیات‌مدیره سازمان بورس با ۵ نفر هیات‌مدیره موظف اداره می‌شود ولی شرکت بورس با این همه کار اجرایی، اعضای هیات‌مدیره غیرموظف هستند و عمده فعالیت اجرایی با مدیرعامل این شرکت خواهد بود که به نظر ما صحیح نیست.

سهام

خبرها

رئیس بورس کویت استعفا می‌دهد

ایسنا: رئیس بازار سهام کویت به دلیل دخالت سیاسی در دومین بورس بزرگ جهان عرب استعفا می‌دهد. یک مقام بورس کویت با اعلام مطلب فوق گفت: سفاک الرکیبی - دبیر کل بورس کویت - تا پایان ماه جاری از سمت خود استعفا خواهد داد و بورس کویت را ترک خواهد گفت، این در حالی است که وی تا پایان ماه در مرخصی به سر می‌برد. اوایل سال جاری رکیبی دو مقام ارشد بورس کویت (ابراهیم الابراهی - معا